

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ശ്രീവത്സചിഹ്നമിശ്രേശനൂഗൃഹീതായാം പഞ്ചസ്തുവ്യാം

॥ അതിമാനുഷസ്തുവഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

|| അതിമാനുഷസ്തുവഃ ||

ശ്രീവത്സചിഹ്നമീശ്രേഭ്യോ നമ ഉക്തിമധീമഹേ |

യദുകൃത്യസ്തുയികംഠോ യാന്തി മംഗലസൂത്രതാം ||

അതിമാനുഷശീലവൃത്തവേഷഃ

അതിവൃത്താമരവിക്രമപ്രതാപൈഃ |

അതിലംഘിതസർവലോകസാമ്യം

വരയേ വൈഷ്ണവവൈഭവാവതാരം || 1 ||

ശ്രേയഃ കിരന്തു കിരണാശ്ചരണാരവിന്ദ -

നിഷ്യന്ദാനമകരന്ദരസൗഘഭേദ്യഃ |

തജ്ജ്യാഃ ശ്രുതേർമധുന ഉത്സ ഇതി പ്രതീതഃ

മംഗൾയരംഗനിലയസ്യ പരസ്യ ധാമ്നഃ || 2 ||

ശ്രീമത്പരാകുശമുനീന്ദ്രമനോനിവാസാത്

തജ്ജ്യാനുരാഗരസമജ്ജനമജ്ജസാപ്തപ്യ |

അദ്യാപ്യനാരതതദുത്ഥിതരാഗയോഗം

ശ്രീരംഗരാജചരണാംബുജമുനയാമഃ || 3 ||

വജ്രധ്വജാകുശസുധാകലശാതപത്ര -

പങ്കേരുഹാകപരികർമപരീതമന്തഃ |

ആപാദപങ്കജവിശുംഖലദീപ്രമൗലേഃ

ശ്രീരംഗിണശ്ചരണയോർയുഗമാശ്രയാമഃ || 4 ||

ശ്രീരംഗരാജചരണൗ പ്രണുഭോ യയോഃ ഖ -

ൽവേകസ്ത്രിവിക്രമവിധൗ വസുധാമശേഷാം |

വ്യക്രംസ്തു സാചലകുലാമപി വിപ്രകീർണ -
സ്ഥൂലാവലഗ്നസികതാമിവ നിർനതോച്ചം || 5 ||

ഇത്താനം ബലം വിപുലമീശനവീർയശക്തി -
തേജാംസി ച ത്രിയുഗഭൂയമുപാഗതാനി |
പൂർണാനി ഷട് ച പരിഗൃഹ്യ ദവംശ്ചതുർധാ
ദക്തം ജനം ത്വമനുജഗ്രഹിമാനുരാഗാത് || 6 ||

ഏകാന്തമംഗളഗുണാസ്സദമസ്തഹേയം
നിത്യം പദം തവ യതസ്തത ഏവ ദേവ |
ആല്ലായതേ തദിഹ വിശ്വവിരൂപരൂപം
തേനൈവ നന്വിദമശബ്ദമരൂപമാഹുഃ || 7 ||

ശബ്ദാദി ഹേയമിഹ ഗോചര ഇന്ദ്രിയാണാം
തത്പ്രത്യനീകവിഭവസ്സമതീന്ദ്രിയോസി |
തേനൈവ തേ ന ബത ദർശനമസ്തി കിഞ്ചിദ്
വാചോ ധിയശ്ച തത ഏവ ന ഗോചരോസി || 8 ||

ഏവം സ്ഥിതേ ത്വദുപസംശ്രയണാഭൂപായോ
മാനേന കേനചിദലപ്സ്യത നോപലബ്ധും |
നോ ചേദമർത്യമനുജാദിഷു യോനിഷു ത്വം
ഇച്ഛാവിഹാരവിധിനാ സമവാതരിഷ്യഃ || 9 ||

ശീലഃ ക ഏഷ തവ ഹന്ത ! ദയൈകസിന്ധോ !
ക്ഷുദ്രേ പൃഥഗ്ജനപദേ ജഗദണ്ഡമധ്യേ |
ക്ഷോദീയസോപി ഹി ജനസ്യ കൃതേ കൃതീ ത്വം
അത്രാവതീർയ നനു ലോചനഗോചരോഭൂഃ || 10 ||

യം പാതകാത് സുമഹതോപ്യുദധാരയസ്ത്വം
ത്വത്പാദവാരിപരിപുതശിരാശ്ച യോഭൂത് |

തം വന്ദസേ കില തതശ്ച വരം വൃണീഷേ !
ക്രീഡാവിധിർബത വിലക്ഷണലക്ഷണസ്തേ || 11 ||

ക്രീഡാവിധേഃ പരികരസ്തുവ യാ തു മായാ
സാ മോഹിനീ ന കതമസ്യ തു ഹന്ത ജന്തോഃ |
ഹൈ ! മർത്യസിംഹവപുഷസ്തുവ തേജസോഽംശേ
ശംഭുർഭവൻ ഹി ശരഭഃ ശലഭോ ബഭുവ || 12 ||

യസ്യാത്മതാം ത്രിപുരഭംഗവിധാവധാസ്ത്വം
ത്വച്ഛക്തിതേജിതശരോ വിജയീ ച യോഭൂത് |
ദക്ഷക്രതൗ തു കില തേന വിനിർജിതസ്ത്വം
യുക്തോ വിധേയവിഷയേഷു ഹി കാമചാരഃ || 13 ||

മുഗ്ധഃ ശിശുഃ വടഭലേ ശയിത്യാതിതൻവാ
തൻവാ ജഗന്തി ബിഭൃഷേ സവികാസമേവ |
ഐശീമിമാം തു തവ ശക്തിമതർകിതവ്യാം
അവ്യാജതഃ പ്രഥയസേ കിമിഹാവതീർണഃ || 14 ||

ബ്രഹ്മേശമധ്യഗണനാ ഗണനാഭിർകപക്തൗ
ഇന്ദ്രാനുജത്വമദിതേസ്തനയത്വയോഗാത് |
ഇക്ഷ്യാകുവംശ യദുവംശജനിശ്ച ഹന്ത !
ശ്ലാഘ്യാൻയമൂൻയനുപമസ്യ പരസ്യ ധാമ്നഃ || 15 ||

ത്വന്നിർമിതാ ജംരഗാ ച തവ ത്രിലോകീ
കിം ഭിക്ഷണാദിയമൃതേ ഭവതാ ദുരാപാ |
മധ്യേ കദാ തു ന വിചക്രമിഷേ ജഗച്ചേത്
ത്വദിക്രമൈഃ കഥമിവ ശ്രുതിരഞ്ചിതാ സ്യാത് || 16 ||

ഏതത് കഥം കഥയ യൻമമിതസ്ത്വയാസൗ
ഹിത്യാ സ്വഭാവനിയമം പ്രഥിതം ത്രിലോക്യാം |

അശ്യാപ്ലരോവിഷസുധാവിധുപാരിജാത
ലക്ഷ്യാത്മനാ പരിണതോ ജലധിർബഭൂവ || 17 ||

പൃച്ഛാമി കിഞ്ചന യദാ കില രാഘവത്യേ
മായാമൃഗസ്യ വശഗോ മനുജത്വമൗഗ്ധ്യാത് |
സീതാവിയോഗവിവശോ ന ച തദ്ഗതിജ്ഞഃ
പ്രാദാസ്തുദാ പരഗതിം ഹി കഥം ഖഗായ || 18 ||

അക്ഷുണ്ണയോഗപഥമഗ്രഹതം ജടായും
തിർയഞ്ചമേവ ബത മോക്ഷപഥേ നിയോക്തും |
ശക്നോഷി വേത്സി ച യദാ സ തദാ കഥം ത്വം
ദേവീമവാപ്തുമനലം വ്യഥിതോ വിചിൻവൻ || 19 ||

സാലാൻ ഹി സപ്ത സഗിരീൻ സരസാതലാൻ യാൻ
ഏകേഷുമന്ദജവതോ നിരപത്രയസ്ത്വം |
തേഷ്യകവിവ്യഥനവിനകപിപ്രണുനം
ശാഖാമൃഗം മൃഗയസേ സു കഥം സഹായം || 20 ||

ദാസഃ സഖാ സമഭവത് തവ യഃ കപീന്ദ്രഃ
തദ്വിദ്വിഷം കപിമമർഷവശാത് ജീഘാംസുഃ |
ത്വത്സന്ദേഹവിക്ലവധിയം തമിമം കപീന്ദ്രം
വിസ്രംഭയൻ സപദി സാലഗിരീൻ അവിധ്യഃ || 21 ||

യദ്വാ മൃഗം മൃഗയുവദ് മൃഗയാപദേശാത്
ഛരണോ ജഘന്ഥ ന തു ശത്രുവദാഭിമുഖ്യാത് |
തദ് യുക്തമേവ തവ രാഘവവംശജസ്യ
തിർയക്ഷു നൈവ ഹി വിപക്ഷതയോപചാരഃ || 22 ||

മാനുഷ്യകാചരിതമാചരിതും പ്രവൃത്തോ
ദേവാതിഗം ചരിതമംഗ ! കിമംഗ്യകാർഷീഃ |

യത് സാഗരേ ബത ബബന്ധിമ നാമ ! സേതും
ശൈലൈഃ പ്ലവംഗമസമിംഗിതസമ്പ്രണുനൈഃ || 23 ||

യോ വിക്രമേണ മനുജ്യവിഭുഷണേന
ദേവം വരം വരുണരാജമജ്ജ ! വ്യജ്ജേഷ്ഠാഃ |
കൃത്യോപദാം ദശരഥം വിധിരുദ്രമുഖൈഃ
ദേവൈഃ സ്തുതശ്ച സ കിലേന്ദ്രജിതാ ജിതോസി || 24 ||

അബ്ധിം ന തേരിമ ജിഗേഥ ന രാക്ഷസേന്ദ്രം
നൈവാസ്യ ജ്ജന്തിമ യദാ ച ബലാബലം ത്വം |
നിസ്സംശയഃ സപദി തസ്യ പദ്യേദ്യഷിഞ്ചഃ
തസ്യാനുജം കഥമിദം ഹി വിഭീഷണം ച || 25 ||

ത്വം ദക്ഷിണസ്യ നിവസന്നുദധേസ്തദ്യേപി
ദൂരാന്തരോത്തരപയോധിമഹാന്തരീപേ |
ദൈത്യാൻ നിജ്ജൈകശരപാരണയൻ കിമേതാം
ലങ്കാം സ്ഥിതോത്ര കുരുഷേ ന കില സു ഭസ്മ || 26 ||

യത് താദൃശാഗസമരിം രഘുവീര വീക്ഷ്യ
വിശ്രമ്യതാമിതി മുമോചിമ മുഗ്ധമാജ്ജ |
കോയം ഗുണഃ കതരകോടിഗതഃ കിയാൻ വാ
കസ്യ സ്തുതേഃ പദമഹോ ബത കസ്യ ഭൂമിഃ || 27 ||

ഏതേന വൈ സുവിദിതോഭവദിന്ദ്രശത്രാഃ
മായാസ്തുബന്ധനനിബന്ധനജോ വിമോഹഃ |
യൽലക്ഷണസ്തുദനുജോ രിപുശക്തിമുഗ്ധഃ
ശത്രാർഗുരുർഹനുമതസ്തു ലഘുത്വമാപ || 28 ||

ഹാ ഹന്ത ഹന്ത ഭവതശ്ചരണാരവിന്ദ -
ദ്വന്ദ്വം കദാ നു വിഷയിഭവിതാ മമാക്ഷണോഃ |

യോഹം നിരർഗളവിനിർഗളദന്ധകാരൈഃ
വ്യക്തൈസ്തുഗ്നൈശ്ച സുലഭം സമയം വ്യതീതഃ || 29 ||

വംശം രഘോരനുജീഘൃക്ഷുരിഹാവതീർണഃ
ദിവൈർവവർഷിമ തഥ്യാത്ര ഭവദ്ഗുണൗഘൈഃ |
ത്വത്സന്നിധിപ്രഭവശൈത്യജുഷോ യഥാ ഹീ
വൃക്ഷാശ്ച താന്തിമഭജന്ത ഭവദ്വിയോഗേ || 30 ||

യേ ധർമ്മാചരിതുമഭ്യസിതും ച യോഗം
ബോദ്ധും ച കിഞ്ചന ന ജാത്യധികാരഭാജഃ |
ത്യേപി ത്വദാചരിതഭൂതലബന്ധഗന്ധാദ്
ബന്ധാതിഗാഃ പരഗതിം ഗമിതാസ്തുണോദ്യാഃ || 31 ||

താദ്യഗ്നുണോ നനു ബഭൂവിമ രാഘവത്യേ
യസ്താവകം ചരിതമൻവഹമൻവഭുക്ത |
സോദ്വൈത്രൈവ ഹന്ത ! ഹനുമാൻ പരമാം വിമുക്തിം
ബുദ്ധ്യാവധൂയ ചരിതം തവ സേവത്യേസൗ || 32 ||

യസ്ത്വം കൃതാഗസമപി പ്രണതിപ്രസക്തം
തം വായസം പരമയാ കൃപയാക്ഷമിഷ്ടാഃ |
തേനൈവ മാദ്യശജനസ്യ മഹാഗസോപി
യുക്തം സമാശ്വസനമിത്യുപധാരയാമി || 33 ||

സാ പുതനാ ശക്ടമർജുനയോശ്ച യുഥം
ബാൽയോചിതാൻയപരചേഷിതവിഷ്ണുലിംഗേ |
യസ്യാലഭന്ത ശലഭത്യമഹോ ! നിഗൂഢഃ
സ ത്വം വ്രജേ വവൃധിഷേ കില കംസഭീത്യാ || 34 ||

പശ്യത്സു സൂരിഷു സദാ പരമം പദം തേ
ദേവ്യാ ശ്രീയാ സഹ വസൻ പരയാ വിഭൂത്യാ |

ബധ്നാസി ഹന്ത ഹൃദയം ഭഗവൻ ! കുതസ്തത്
സർവോ ഹി വശ്യവിഷയേ വിവൃണോതി വീർയം || 41 ||

കാന്താലകാന്തമമലം കമലായതാക്ഷം
ഉദ്ഭ്രൂവിലാസമുദിതസ്തിതമുനസം ച |
വക്ത്രം വഹൻ പരമ ! ഗോപഗൃഹേഷു കിം ത്വം
ഗോപീമനാംസി നവനീതമുതാഭ്യമോഷിഃ || 42 ||

സർവം ഗുണായ ഗുണിനാമിതി സത്യമേതത്
യത് ഖൽവിഹേതരജ്ജനേ മലിനത്യഹേതുഃ |
യദ് ഗോപവേഷവിനിവേഷണമുത്തമം തേ
ഗോപാലനം ച ഗണയന്തി ഗുണം ഗുണേഷു || 43 ||

ഗോപാലപോതകതയാ നിഭൃതം ധരിത്രീം
ആവസ്തുകാമ ഇവ സന്നപി ബാൽയലൗൽയാത് |
ഐന്ദ്രം നിഹത്യ മഹമദ്രിമമോ ദധാനഃ
കിം തസ്ഥിഷേ സുരഗണായ സവാസവായ || 44 ||

വേണുകൃണപ്രണയിനി ത്വയി ലോകനാമ !
ബൃന്ദാവനം ചരണസഞ്ചരഭൈഃ പുനാനേ |
ഭാവാസ്തദാ വനഭുവഃ കില കീദൃശസ്തേ
ത്വദ്ഗീതസിക്തസികതാസു വസുന്ധരാസു || 45 ||

ധൻയൈഃ ശ്രുതം തദിഹ താവകരാസകാലേ
ഗീതേന യേന ഹി ശിലാഃ സലിലാംബഭുവുഃ |
പഞ്ചാപി കിഞ്ച പരിവൃത്തഗുണാനി ഭൂതാ -
ന്യൂർവീകൃശാനുമരുദംബരശംബരാണി || 46 ||

തേഭ്യഃ കൃതീ ന കില കശ്ചിദിഹാസ്തി യേ വൈ
രാസോത്സവോത്സുകധിയസ്സവ കാനനാന്തേ |

വേണുസ്വനസ്രുത രസൗഘപരിപ്ലുതാനേ
സ്വേ സുകൃണീ രസനയാ ലിലിഹൂർഭുജംഗാഃ || 47 ||

അംഭോദനീലമരവിന്ദദളായതാക്ഷം
പിംഛാവതംസമുരരീകൃതവേണുപാണിം |
ത്യാം ഗോപവേഷപരികർമിതകായകാന്തിം
ധന്യാസ്തദാ ദദൃശുരുൻമമിതാൻയഭാവഃ || 48 ||

ഗോവർധനോ ഗിരിവരോ യമുനാ നദീ സാ
ബൃന്ദാവനം ച മമുരാ ച പുരീ പുരാണീ |
അദ്യാപി ഹന്ത ! സുലഭാഃ കൃതിനാം ജനാനാം
ഏതേ ദവച്ചരണചാരജുഷഃ പ്രദേശാഃ || 49 ||

ബൃന്ദാവനേ സ്ഥിരചരാന്തകകീടദൂർവാ -
പർയന്തജന്തുനിചയേ ബത യേ തദാനീം |
നൈവാലഭാമഹി ജനിം ഹതകാസ്ത ഏതേ
പാപാഃ പദം തവ കദാ പുനരാശ്രയാമഃ || 50 ||

ഹാ ജൻമ താസു സികതാസു മയാ ന ലബ്ധം
രാസേ ത്വയാ വിരഹിതാഃ കില ഗോപകൻയാഃ |
യാസ്താവകീനപദപക്തിജുഷോജുഷന്ത
നിക്ഷിപ്യ തത്ര നിജമംഗമനംഗതപ്തം || 51 ||

ആചിൻവതഃ കുസുമമംഘ്രിസരോരുഹം തേ
യേ ഭേജിരേ ബത ! വനസ്തുതയോ ലതാ വാ |
അദ്യാപി തക്കുലഭുവഃ കുലദൈവതം മേ
ബൃന്ദാവനം മമ ധിയം ച സനാമയന്തി || 52 ||

യത് ത്വത്പ്രിയം തദിഹ പുൺയമപുൺയമൻയത്
നാൻയത് തയോർഭവതി ലക്ഷണമത്ര ജാതു |

ധൂർതായിതം തവ ഹി യത് കില രാസഗോഷ്ട്യാം
തത്കീർത്തനം പരമപാവനമാമനന്തി || 53 ||

യാ കംസമുഖ്യന്യപകീടനിബർഹണോത്ഥാ
സാ നിർജ്ജിതത്രിജഗതസ്തുവ നൈവ കീർതിഃ |
ഗോപാലനാദി യദിദം ഭവദീയകർമ്മേ -
ത്യാർദ്രീകരോതി വിദുഷാം ഹൃദയം തദേതത് || 54 ||

ഗോപാലവേഷപരികർമ്മ പരാവരേശം
യന്നാമ ധാമ പരമം തമസഃ പരസ്താത് |
തത് പിംഛരലാംഛരനസുദാമകൃതോപവീതം
ഗോധൂലിധൂസരിതകുന്തലമന്തരാസ്താം || 55 ||

യദ്വൈ ജരാസുതഭയാദ് വിപലായമാസ്ത്വം
തച്ചേൻമനുഷ്യ ചരിതാനുവിധാനജം തേ |
തർഹി ത്രിലോകഗുരുമീശ്വരമീശ്വരാണാം
ബാണാഹവേ കിമിതി ശംഭുമജ്ജംഭയസ്ത്വം || 56 ||

ജാതം കുതസ്സദകൃതജ്ഞവിചേഷിതം തേ
പുത്രീയയാ കില വരം വവൃഷേ വൃഷാക്കാത് |
അക്ഷേഷു സക്തമതിനാ ച നിരാദരേണ
വാരാണസീ ഹരപുരീ ഭവതാ വിദഗ്ധാ || 57 ||

സഞ്ജീവയന്നപി മൃതം സുതമുത്തരായാഃ
സാന്ദീപനേശ്ചിരമൃതം സുതമാനയൻ ച |
ധാല്ലോ നിജാദ് ദ്വിജസുതാൻ പുനരാനയൻ വാ
സ്യാമേവ താം തനുമഹോ ! കഥമാനയസ്ത്വം || 58 ||

അദ്യാപി നാസ്തുപരതിഃ ത്രിവിധാപചാരാത്
പാപഃ പരേ നിപതിത്വോസ്മി തമസ്യപാരേ |

ഏതാദ്യശോഹമഗതിർഭവതോ ദയായാഃ
പാത്രം ത്വദീയചരണൗ ശരണം പ്രപദ്യേ || 59 ||

വിസ്രംഭണം ത്വയി ന യദ്യപി മേന്തി നാപി
ശ്രദ്ധാ യമോക്തവചനാർഥഗതാ തഥ്യാപി |
വാചം ത്വിമാം സകൃദമാപ്യസകൃൻമയോക്താം
സത്യാം കുരുഷ്യ ദയയൈവ ദയൈകസിന്ധോ || 60 ||

പാപീയസോപി ശരണാഗതിശബ്ദാജോ
നോപേക്ഷണം മമ തവോചിതമീശ്വരസ്യ |
ത്വജ്ജ്ഞാനശക്തികരുണാസു സതീഷു നൈവ
പാപം പരാക്രമിതുമർഹതി മാമകീനം || 61 ||

|| ഇതി പഞ്ചസ്തുവ്യാം അതിമാനുഷസ്തുവഃ സമാപ്തഃ ||